

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Теорія та історія публічного управління

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

Навчально - науковий інститут соціально - гуманітарних технологій

Освітня програма

Публічна політика та управління соціально - економічними змінами

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Третій (освітньо-науковий)

Тип дисципліни

Спеціальна фахова підготовка

Семестр

2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ». Авторка понад 200 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Державне та регіональне управління», «Адміністративний менеджмент», «Паблік рілейшнз».

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad>

МОРОЗ Володимир Михайлович

Volodymyr.Moroz@khi.edu.ua

Мороз Володимир Михайлович

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

Освітній компонент «Теорія та історія публічного управління» спрямований на формування фундаментальних основ розуміння еволюції та механізмів публічного врядування. Предметом вивчення є теоретичні концепції, методологія та історичні реалії публічного управління, формування візії його демократичного розвитку, а також обґрунтування стратегічних напрямів розвитку публічного управління в Україні за умов перманентно мінливого зовнішнього та внутрішнього середовищ. Основними завданнями освітнього компонента є засвоєння здобувачами вищої освіти цілісної системи знань про еволюцію, історію та теоретико-методологічні засади публічного управління, а також формування практичних умінь і навичок, необхідних для ефективної діяльності органів публічної влади, підготовки фахівців до надання якісних публічних послуг громадянам та забезпечення їхньої спроможності розробляти й впроваджувати заходи з модернізації вітчизняної системи публічного врядування відповідно до провідних міжнародних стандартів.

Мета та цілі дисципліни

формування у здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня поглиблених теоретичних і систематизованих знань з історії та теорії публічного управління й адміністрування, розуміння їхньої ролі та функцій у забезпеченні життєдіяльності людини, суспільства та держави в контексті трансформації суспільно-політичних і соціально-економічних систем у сучасних умовах державотворення, а також розвиток спроможності досліджувати й розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, реферати. Підсумковий контроль — екзамен.

Компетентності

Інтегральна компетентність:

здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, у тому числі в дослідницько-інноваційної діяльності, та пропонувати підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або практики публічного управління та адміністрування; застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

ЗК04. Здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.

СК07. Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування.

Результати навчання

РН01. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування.

РН05. Знати основні засади наукового менеджменту, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності.

PH09. Уміти розробляти проекти законодавчих та нормативних актів, передбачаючи правові та соціально-економічні ризики та наслідки запроваджених правових норм.

PH11. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.

PH12. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу соціальних досліджень, наявні соціологічні дані.

PH13. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 20 год., практичні роботи – 10 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Освітній компонент взаємопов'язаний із такими освітніми компонентами, як «Світоглядні та соціокультурні основи науково-технічної діяльності», «Суспільні трансформації і соціальні технології в публічному управлінні», «Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності»; «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Викладання освітнього компонента базується на поєднанні фундаментальної теоретичної підготовки та прикладного аналізу практик публічного врядування. Навчальний процес орієнтований на розвиток критичного мислення здобувачів вищої освіти, спроможності аналізувати реформи публічного управління в Україні через призму світового та історичного досвіду, а також на розробку науково обґрунтованих рішень для модернізації системи публічної служби. Для досягнення програмних результатів навчання та активізації пізнавальної діяльності здобувачів використовуються такі методи й технології: інтерактивні лекції (лекції-дискусії, проблемні та бінарні лекції із залученням практиків у сфері публічного управління); практичні заняття (аналіз конкретних ситуацій (case-study), проведення тематичних дискусій, дебатів і рольових ігор з моделювання процесів прийняття управлінських рішень); проєктне та дослідницьке навчання (підготовка наукових доповідей, аналітичних записок (policy papers), розробка проєктів нормативно-правових чи концептуальних документів; інформаційно-комунікаційні та цифрові технології (використання платформи Microsoft Teams для проведення онлайн-занять (лекцій та семінарів), дистанційної підтримки навчання).

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Теоретичні засади публічного управління.

Управління як соціальне явище та публічне управління як вид суспільної діяльності. Категоріально-понятійний апарат: співвідношення понять «держава», «суспільство», «державне управління», «публічне управління». Публічна служба, державна служба та служба в органах місцевого самоврядування: поняття, види та специфіка. Філософські та концептуальні засади публічного управління. Основні закони, закономірності та класичні методи дослідження в публічно-управлінській науці. Співвідношення публічної та державної влади, публічної та державної політики. Специфіка публічного менеджменту: порівняльний аналіз менеджменту в публічному та приватному секторах

Тема 2. Особливості розвитку публічного управління та адміністрування у країнах Західної Європи та США від античності до Новітнього часу.

Вчені-філософи Сократ, Платон, Арістотель про державу та право, перші спроби класифікації держави на монархію, тиранію, аристократію, плутократію та демократію. Теорії походження права та державного адміністрування. Теологічна теорія (з XVII ст. до н.е.), патріархальна теорія (часи Стародавньої Греції), договірна теорія (середина VII – початок IX ст.), теорія насильства (IX

ст.), соціально-класова теорія (кінець XVIII ст. початок IX ст.). «Папська революція» та розвиток нових принципів публічного адміністрування. Збірник чернця Граціана «Відповідності суперечних канонів» (Decretum Gratiani). Конституція Мелфі (Liber Augustalis) - «свідомість про народження сучасної бюрократії». Чорна Книга короля Англії Едварда IV (1471 р.). «Французька монархія» (1519) Клода де Сейсселя. Публічне адміністрування у XVII - XVIII ст. XIX ст. - народження нових систем органів публічного адміністрування, публічної служби. Ідеї Локка і Монтеск'є. «Два трактати про державне правління» Дж. Локка. Адміністративний кодекс Ч. Бонніно (1808 р.). Реформи у системі адміністрування у США. Дослідження відомого німецького ученого кінця XIX - початку XX ст. М. Вебера. Книга «Вивчення адміністрування» професора права Колумбійського університету, майбутнього президента США В. Вільсона. Праці А. Есмана «Елементи конституційного права», Л. Дюгю, А. Мішеля, М. Оріу заклали основи інституційного підходу до проблем публічного адміністрування. Вивчення системи публічного адміністрування наприкінці XIX ст. у Великобританії. Дослідження Е. Баркера, Д. Коул, Р. Ласки, Ч. Маннінга, У. Робсона, Г. Файнера. Школа наукового (класичного) менеджменту. Наукові розробки французького дослідника А. Файоля. Розвиток теорій публічного адміністрування у 50-80-ті роки XX ст.

Тема 3. Історія публічного управління на українських землях до 1917 року. Організація державного управління на українських землях в 1917-1921 р.р. та за радянських часів.

Становлення системи державного управління у Київській та Галицько-Волинській державах (IX - середина XIV ст.). Громадянське самоврядування за часів Київської Русі. Магдебурзьке право в українських містах з середини XIV ст. Державне управління на українських землях у складі Литви та Польщі (середина XIV - середина XVII ст.). Управління в самоврядній Україні (середина XVII ст. - середина XVIII ст.) та в період занепаду Козацької державності. Військово-адміністративне самоврядування і полково-сотенний устрій Української козацької держави. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Місцеве самоврядування на українських землях у складі Російської імперії (XVIII - початок XX ст.).

Тема 4. Розвиток світової управлінської думки та її вплив на публічне управління.

Розвиток світової управлінської думки та її вплив на публічне управління. Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Наукові теорії та школи публічного управління XX ст.: класична школа, школа людських стосунків, школа «соціології організацій», школа «суспільного вибору», когнітивний підхід. Принципи публічної сфери за В. Вільсоном. М. Вебер про основні принципи бюрократичних систем. Розвиток ідей публічного управління у першій половині XX століття. Розвиток теорії та практики управління суспільством і країною у другій половині XX століття: системний метод для вирішення управлінських задач; організація як відкрита система; застосування структурно-функціонального аналізу в управлінській практиці; психологічний, соціально-інженерний, гуманітарний підходи в управлінні.

Тема 5. Методологічні особливості публічного управління.

Парадигма сучасного публічного управління, аксіологічні засади, цінності публічного управління. Закони публічного управління. Цілі, функції публічного управління. Принципи публічного управління. Механізми публічного управління. Політичний і адміністративний аспекти публічного управління. Прийняття публічно-управлінських рішень. Сутність та співвідношення централізації та децентралізації в публічному управлінні. Форми децентралізації: адміністративна, політична, фінансова, економічна. Європейські моделі децентралізованого управління. Особливості децентралізації у США, Канаді. Ефективність публічного управління та його критерії. Демократія. Демократизація публічного управління. Демократичне врядування. Концепт демократичного врядування. Деконцентрація й децентралізація владних повноважень в публічному управлінні. Міжнародні стандарти демократичного врядування.

Тема 6. Особливості становлення публічного управління в Україні за роки незалежності.

Зарубіжний досвід публічного управління. Історичний досвід публічного управління України. Тенденції розвитку публічного управління сучасної України. Основні етапи державотворення в незалежній Україні. Елементи сучасної системи місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада. Особливість місцевого самоврядування. Система територіальної влади в Україні. Функції місцевого самоврядування. Засади регіональної влади в Україні. Громадське управління. Громадська організація. Адміністрація в публічному управлінні. Public administration. Публічне адміністрування. Публічна адміністрація. Адміністрування. Механізми публічного адміністрування. Реформа публічної адміністрації. Перспективи реформування місцевого самоврядування. Територіальна організація публічної влади як основа розвитку місцевого

самоврядування. Питання легітимності влади, підтримка демократії в Україні. Легітимність політичної влади. Громадянська культура. Демократія та соціальна політика. Соціальна політика та соціальна структура (стратифікація) України.

Тема 7. Інституційне та організаційне забезпечення публічного управління та його трансформація.

Держава як суб'єкт управління суспільними процесами: принципи, механізми, функції. Форми держави як основні детермінанти формування моделі публічного управління. Сучасні системи державного управління в країнах світу. Державна влада в Україні: сутність, форми, особливості. Механізми і моделі модернізації державного управління. Стратегія сталого розвитку «Україна 2030». Стратегія реформування державного управління. Організаційно-регулюючі функції управління. Органи влади та апарат управління: значення, особливості і функції. Розподіл влад як принцип основ конституційного ладу. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного управління: поняття, ознаки, особливості правового становища. Інструменти вироблення і реалізації публічного управління. Особливості трансформації публічного управління.

Тема 8. Сучасні концепції публічного врядування: New Public Management та Good Governance.

Концепція нового публічного менеджменту (New Public Management): передумови виникнення, засади та інструменти. Практичні моделі реалізації New Public Management («вестмінстерська» та «американська» моделі, концепції Д. Осборна, Т. Геблера, Д. Кеттла). Концепція доброго врядування (Good Governance): сутність, причини впровадження та базові характеристики. Критерії та 12 принципів Good Governance (стандарти Світового Банку, Ради Європи та ЄС). Імплементация принципів Good Governance в Україні (впровадження програм SIGMA, TWINNING, реформа державної служби). Регіональне врядування (Regional Governance): сутність, особливості та застосування на рівні місцевого самоврядування.

Тема 9. Соціально-економічні та аналітико-прогностичні джерела розвитку публічних процесів.

Логіко-теоретична реконструкція соціально-політичних та адміністративно-управлінських процесів. Еволюція суспільних моделей під впливом трансформацій публічно-управлінських систем. Сучасні тенденції та закономірності розвитку політико-адміністративних процесів. Застосування системного підходу до дослідження складних публічних процесів. Планування, моніторинг та прогнозування суспільно-політичних і соціально-економічних процесів у державі. Моделювання управлінських рішень в умовах невизначеності та кризових ситуацій.

Тема 10. Сучасні міжнародні стандарти, інновації та цифровізація публічного управління.

Європейські стандарти публічного управління (European Administrative Space) та їх адаптація в Україні. Європейська стратегія щодо інновацій та доброго врядування на місцевому рівні. Цифрова трансформація публічного управління: е-урядування (E-government), е-демократія та публічні онлайн-послуги. Інноваційні технології залучення громадян до прийняття рішень (консультації з громадськістю, партисипація). Публічне управління в умовах викликів воєнного та післявоєнного періодів: забезпечення стійкості (resilience) державних інститутів. Стратегічні напрями наближення якісно-кількісних характеристик публічного управління в Україні до стандартів ЄС.

Теми практичних занять

Тема 1. Теоретичні засади публічного управління.

Суб'єкти та об'єкти публічного управління: взаємодія держави, місцевого самоврядування, бізнесу та інститутів громадянського суспільства. Соціальний діалог як інструмент узгодження інтересів у публічній сфері. Реалізація функцій публічного управління (стратегічне планування, координація, контроль за результатами). Антикризовий менеджмент у діяльності органів публічної влади.

Тема 2. Особливості розвитку публічного управління та адміністрування у країнах Західної Європи та США від античності до Новітнього часу.

Школа наукового (класичного) менеджменту, Л. Уайт, Ф. Тейлор, Д. Муні, Ф. і Л. Гілберт Г. Емерсон, Г. Форд. Наукові розробки французького дослідника А. Файоля. Початок ХХ ст., праці про роль публічного адміністрування Дж. Муні і А. Рейлі, Л. Галіка і Л. Урвіка, У. Бенніса і П. Слейтера, Р. Сейдмана. Розвиток теорій публічного адміністрування у 50-80-ті роки ХХ ст. Науковий внесок американських соціологів і політологів Т. Парсонса, П. Лазарсфельда, В. Томпсона, Д. Істона, Г.

Алмонда та ін. Кардинальні зміни у зовнішньому глобалізованому світі початку XXI ст. Публічна політика і публічна сфера в світі. Європейський досвід у сфері реформування державної служби та місцевого самоврядування. Досвід Великої Британії, Данії, Голландії, Швеції та ін. країн у налагодженні партнерства з приватним сектором.

Тема 3. Історія публічного управління на українських землях до 1917 року. Організація державного управління на українських землях в 1917-1921 р.р. та за радянських часів.

Осмилення історичного досвіду державного управління в Україні. Проблеми державного управління в умовах революційних перетворень 1917 – 1920 років. Центральна Рада і Українська Народна Республіка. Гетьманат Павла Скоропадського. Директорія Української Народної Республіки. Утворення Української держави на західноукраїнських етнографічних землях у складі Австро-Угорщини. Практика державно-управлінської діяльності в Українській Радянській Соціалістичній Республіці (УРСР).

Тема 4. Розвиток світової управлінської думки та її вплив на публічне управління.

Концепції управління в постіндустріальному, інформаційному суспільстві. Публічне управління в контексті неокласичної теорії. Концепція раціонального вибору та «новий менеджери́зм». Новий державний менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси. Концепція «належного управління»: сутність, принципи. Принцип транспарентності публічного управління.

Тема 5. Методологічні особливості публічного управління.

Демократія. Демократизація публічного управління. Демократичне врядування. Концепт демократичного врядування. Деконцентрація й децентралізація владних повноважень в публічному управлінні. Міжнародні стандарти демократичного врядування. Загальні принципи, правила і конкретні дії, вироблені й узагальнені європейською та світовою практиками. Демократичні громадянські компетентності. Системні характеристики публічного управління. Становлення науки та галузі знань (25. Державне управління; 28. Публічне управління та адміністрування). Методологія публічного управління. Єдність методології пізнання, дослідження й практики публічного управління. Методологія прийняття публічно-управлінських рішень.

Тема 6. Особливості становлення публічного управління в Україні за роки незалежності.

Зарубіжний досвід публічного управління. Українська модель публічного управління та адміністрування. Завдання вітчизняного публічного управління та адміністрування. Українська модель публічного управління та адміністрування. Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфери. Сучасний стан місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Характеристика сучасного етапу державної політики у сфері місцевого самоврядування. Концепція реформи місцевого самоврядування. Перспективи реформування місцевого самоврядування.

Тема 7. Інституційне та організаційне забезпечення публічного управління та його трансформація.

Державна влада в Україні: сутність, форми, особливості. Механізми і моделі модернізації державного управління. Стратегія сталого розвитку «Україна 2030». Стратегія реформування державного управління. Організаційно-регулюючі функції управління. Органи влади та апарат управління: значення, особливості і функції. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного управління: поняття, ознаки, особливості правового становища. Інструменти вироблення і реалізації публічного управління. Особливості трансформації публічного управління.

Тема 8. Сучасні концепції публічного врядування: New Public Management та Good Governance.

Співвідношення та порівняльний аналіз концепцій New Public Management (NPM) і Good Governance: спільне, відмінне та точки перетину. Порівняльний аналіз «вестмінстерської» та «американської» моделей NPM: практичний досвід застосування у США, Великій Британії, Новій Зеландії. Концепція Д. Осборна та Т. Геблера «Реінвентинг уряду» (Reinventing Government): ринкові інструменти в публічному секторі. 12 принципів Good Governance Ради Європи: методологія оцінювання стану їх дотримання на рівні місцевого самоврядування.

Тема 9. Соціально-економічні та аналітико-прогностичні джерела розвитку публічних процесів.

Застосування системного підходу до дослідження складних соціально-політичних та адміністративних процесів. Методологія та інструменти аналізу, моніторингу та прогнозування суспільно-політичних і соціально-економічних процесів. Специфіка прийняття публічно-управлінських рішень в умовах високого рівня невизначеності та кризових явищ. Моделювання публічно-управлінських процесів: інструменти реагування на сучасні виклики. Застосування

методів SWOT-аналізу, PEST-аналізу та побудова дерева рішень для оцінки соціально-економічного розвитку регіону/громади.

Тема 10. Сучасні міжнародні стандарти, інновації та цифровізація публічного управління.

Європейський адміністративний простір (European Administrative Space): основні стандарти, принципи та шляхи їх адаптації в Україні. Цифрова трансформація та електронне урядування (E-government): вітчизняний досвід (портал та застосунок «Дія») і міжнародні аналоги. Інструменти е-демократії та партисипації (е-петиції, громадські budget/консультації, електронні голосування) в діяльності органів публічної влади. Інституційна стійкість (resilience) та гнучкість системи публічного управління в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Вивчення освітньої компоненти передбачає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять та самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях. Здобувачам вищої освіти також рекомендуються додаткові матеріали (офіційні сайти органів державної влади, судових органів влади) для самостійного вивчення та аналізу. Також передбачено написання реферату, проведення тематичних дискусій, дебатів і рольових ігор з моделювання процесів прийняття управлінських рішень; підготовка наукових доповідей.

Теми для самостійного опрацювання:

Тема 1. Теоретичні засади публічного управління.

Категоріально-понятійний апарат: співвідношення понять «держава», «суспільство», «державне управління», «публічне управління». Публічна служба, державна служба та служба в органах місцевого самоврядування: поняття, класифікація та специфіка. Філософські та концептуальні засади публічного управління. Основні закони, закономірності та класичні методи дослідження в публічно-управлінській науці. Порівняльний аналіз менеджменту в публічному та комерційному секторах.

Тема 2. Особливості розвитку публічного управління та адміністрування у країнах Західної Європи та США від античності до Новітнього часу.

Вчення Сократа, Платона та Арістотеля про державу та класифікацію форм правління. Еволюція теорій походження держави та права (теологічна, патріархальна, договірна, теорія насильства, соціально-класова). «Папська революція» та її вплив на публічне адміністрування: Decretum Gratiani, Мельфійські конституції (Liber Augustalis). Пам'ятки правової та управлінської думки: «Чорна книга» Едварда IV, «Французька монархія» К. де Сейсселя. Ідеї Дж. Локка, Ш.-Л. Монтеск'є, Ш. Боннена, М. Вебера та В. Вільсона в становленні науки публічного адміністрування.

Тема 3. Історія публічного управління на українських землях до 1917 року. Організація державного управління на українських землях в 1917-1921 р.р. та за радянських часів.

Система державного управління у Київській та Галицько-Волинській державах (IX – середина XIV ст.). Громадянське самоврядування часи Русі-України. Магдебурзьке право та його роль у розвитку українських міст із середини XIV ст. Державне управління на українських землях у складі Великого Князівства Литовського та Речі Посполитої. Військово-адміністративне самоврядування й полково-сотенний устрій Української козацької держави та період занепаду автономії. Система місцевого самоврядування на українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій (XVIII – початок XX ст.).

Тема 4. Розвиток світової управлінської думки та її вплив на публічне управління.

Джерела та еволюція ідей управління суспільством і державою. Наукові школи публічного управління XX ст.: класична школа, школа людських стосунків, школа соціології організацій, школа суспільного вибору, когнітивний підхід. Концептуальні засади функціонування бюрократичних систем (В. Вільсон, М. Вебер). Застосування структурно-функціонального, психологічного, соціально-інженерного та гуманітарного підходів в управлінській практиці другої половини XX ст.

Тема 5. Методологічні особливості публічного управління.

Парадигма, аксіологічні засади та цінності сучасного публічного управління. Системні характеристики, закони, цілі та механізми публічного управління. Порівняльний аналіз європейських та північноамериканських (США, Канада) моделей децентралізованого управління.

Критерії та методи оцінювання ефективності функціонування систем публічного управління.

Тема 6. Особливості становлення публічного управління в Україні за роки незалежності.

Основні етапи державотворення в незалежній Україні з урахуванням світового досвіду.

Функціональна структура та засади діяльності регіональної влади й інститутів громадянського суспільства. Співвідношення категорій: публічне адміністрування, публічна адміністрація.

Проблеми забезпечення легітимності політичної влади та формування громадянської культури.

Вплив соціальної політики на трансформацію соціальної структури (стратифікації) суспільства.

Тема 7. Інституційне та організаційне забезпечення публічного управління та його трансформація.

Держава як суб'єкт управління суспільними процесами: принципи, механізми та функції. Вплив форми держави на формування моделей публічного управління. Сучасні світові системи державного управління: порівняльний аналіз. Поділ влад як основоположний принцип конституційного ладу та його реалізація в системі державних органів.

Тема 8. Сучасні концепції публічного врядування: New Public Management та Good Governance.

Передумови виникнення, концептуальні засади та інструменти New Public Management. Базові критерії та принципи Good Governance відповідно до стандартів Світового банку та ЄС. Практика імплементації міжнародних програм (SIGMA, TWINNING) у контексті реформування державної служби України. Концепція регіонального врядування (Regional Governance) та її інструментарій.

Тема 9. Соціально-економічні та аналітико-прогностичні джерела розвитку публічних процесів.

Логіко-теоретична реконструкція соціально-політичних та адміністративно-управлінських процесів. Вплив трансформації публічно-управлінських систем на еволюцію суспільних моделей. Закономірності та провідні тенденції розвитку сучасних політико-адміністративних систем.

Тема 10. Сучасні міжнародні стандарти, інновації та цифровізація публічного управління.

Європейська стратегія щодо інновацій та доброго врядування на місцевому рівні. Інноваційні технології партисипації та консультацій з громадськістю. Стратегічні напрями та механізми наближення якісно-кількісних характеристик публічного управління в Україні до стандартів ЄС.

Тематика рефератів.

1. Соціальний діалог та мережева взаємодія суб'єктів публічної сфери: механізми узгодження інтересів держави, бізнесу та інститутів громадянського суспільства.
2. Антикризовий менеджмент у діяльності органів публічної влади в умовах невизначеності та безпекових викликів.
3. Еволюція класичних теорій адміністрування (від Ф. Тейлора та А. Файоля до Д. Істона) та їх релевантність для сучасної науки публічного управління.
4. Концептуалізація публічної політики та публічної сфери в глобалізованому світі: європейський досвід для України.
5. Історико-управлінський аналіз державотворчих моделей в Україні (1917–1921 рр.): уроки для сучасної системи публічного врядування.
6. Постіндустріальні та інформаційні концепції управління: вплив теорії раціонального вибору на трансформацію публічного сектору.
7. Демократичне врядування (Democratic Governance): методологія децентралізації владних повноважень та міжнародні стандарти громадянських компетентностей.
8. Еволюція галузі знань «Публічне управління та адміністрування» в Україні: єдність методології пізнання, наукових досліджень та управлінської практики.
9. Концептуальні засади та перспективи реформування місцевого самоврядування в Україні у контексті євроінтеграції.
10. Модернізація інституційно-організаційного забезпечення виконавчої влади в Україні у світлі Стратегії реформування державного управління.
11. Компаративний аналіз парадигм New Public Management та Good Governance: теоретичні дискусії та практичні точки перетину.
12. Імплементація 12 принципів Good Governance Ради Європи у практику діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.
13. Методологія та інструментарій стратегічного аналізу (SWOT, PEST, побудова дерев рішень) у прогнозуванні розвитку територіальних громад.

14. Стандарти Європейського адміністративного простору (European Administrative Space) та їх інституціоналізація в Україні.
15. Цифрова трансформація та інструменти електронної демократії в умовах забезпечення інституційної стійкості (Resilience) публічного управління під час воєнного стану та післявоєнного відновлення.

Література та навчальні матеріали

Базова література

1. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина : навч. посібник. Одеса, 2020. 511с.
2. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник. Мелітополь : Колор Принт, 2020. 204 с.
3. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін [та ін.]. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.
4. Історія державного управління / кол. авт. ; за заг. ред. В. С. Загорського, О. Я. Красівського, О. Ю. Мороза. Львів. 2018. 368 с.
5. Куйбіда В. С., Пасічник В. М. Засади державної політики національної безпеки України : монографія / за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2020. 488 с.
6. Модернізація галузі науки державне управління в умовах суспільних реформ в Україні : монографія / О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. О. М. Петроє, Л. І. Федулової. Київ : НАДУ, 2020. 552 с.
7. Методологія публічного управління : навч. посіб. / уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/biblioteka/doc/Metodolohiya_publichnoho_upravlinnya.pdf.
8. Міненко М. А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
9. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність : навчальний посібник / Є. Г. Карташов, А. П. Миколаєць, А. В. Антонов, І. О. Драган, Н. В. Дацій, Ю. В. Шпак ; за ред. Є. Г. Карташова, А. П. Миколайця. Київ : Освіта України, 2020. 304 с.
10. Пархоменко-Куцевіл О. І., Сурай І. Г., Аль-Атті І. В. Теорія та практика реформ в Україні : навч. посіб. Переяслав ; Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 188 с.
11. Перга Ю.М. Історія державного управління в Україні: конспект лекцій. навч. посіб. Київ. 2023. 55 с.
12. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування : підручник / за ред. Г. П. Ситника. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. 504 с.
13. Посібник для керівників державної служби / Ю. Лихач, М. Канавець, Р. Попов [та ін.] ; за заг. ред. Н. Алущинної. Київ : ТОВ «ВІСТКА», 2020. 422 с.
14. Публічна політика : навч. посіб. / Н. А. Липовська, І. В. Письменний. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 104 с.
15. Публічне управління як системне суспільне явище : підручник / за заг. ред. А. М. Михненка, Н. М. Грущинської. Київ : НАУ, 2019. 516 с.
16. Публічна служба в Україні : навч.-метод. посіб. / Л. Біла-Тіунова, А. Кубаєнко, А. Стрельников. Одеса : Фенікс, 2023. 277 с.
17. Публічне врядування : навч. посіб. / наук. ред. кол. : В. С. Загорський, С. О. Телешун [та ін.]. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
18. Публічне управління = Public Administration : навч. посібник / А. В. Стасишин, Г. В. Капленко, Г. О. Комарницька [та ін.] ; за заг. ред. А. В. Стасишина. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.
19. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А. О. Дегтяр, О. А. Дегтяр, Х. І. Калашнікова, М. К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
20. Світові моделі державного управління: досвід для України : наук. вид. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка [та ін.]. 2-ге вид. Київ : НАДУ, 2015. 612 с.
21. Cox R. W., Buck S., Morgan B. Public Administration in Theory and Practice. Routledge, 2020. 610 p.
22. Procedures for local and regional authority participation in european Policy Making in the member states / Committee of the Regions. Brussels ; Luxembourg : [s. n.], 2005. 332 p.

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми публічного управління та адміністрування : колективна монографія / за редакцією Н.Б. Кирич ; Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. Тернопіль : Паляниця В. А., 2020. 267 с.
2. Баштанник, В.В. Право в публічному управлінні : навчальний посібник / В.В. Баштанник, А.В. Новак, Ф.В. Рагімов, Є.І. Бородін [та 4 інших] ; Національна академія державного управління при Президентові України, Дніпропетровський регіональний інститут державного управління. Херсон : Олді-Плюс, 2020. 406 с.
3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/11883/1/%d0%9f%d0%be%d1%81i%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba_%284%29%20%281%29%20%281%29.pdf.
4. Основи публічного управління та адміністрування : навчально-методичний посібник / О.Д. Лазор, О.Я. Лазор, І.Г. Юник ; Міністерство соціальної політики України ; Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. К. : Видавництво Ліра-К, 2020. 267 с.
5. Особливості публічного управління та адміністрування : навчальний посібник / В.Д. Бакуменко, І.С. Бондар, В.Г. Горник, В.В. Шпачук ; Міністерство культури України, Київський національний університет культури і мистецтв. К. : Видавництво Ліра-К, 2020. 252 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Державна служба статистики України : офіц. вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Електронний аналог Національної парламентської бібліотеки України : Політематична база даних статей з періодичних видань / Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://analitic.nplu.org/>
3. Кабінет Міністрів України : офіц. вебпортал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіц. вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого : офіц. вебсайт. URL: <https://nlu.org.ua/>
6. Національна парламентська бібліотека України : вебсайт. URL: <http://www.nplu.org.ua/resources/resources.htm>
7. Національне агентство України з питань державної служби : офіц. вебсайт. URL: <https://nads.gov.ua/>
8. Національний інститут стратегічних досліджень : офіц. вебсайт. URL: <http://www.niss.gov.ua/>
9. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
10. Офіційний вебпортал парламенту України «Верховна Рада України». URL: <http://www.rada.gov.ua>
11. Центр політико-правових реформ : вебсайт. URL: <http://www.pravo.org.ua>
12. European CAF Resource Centre – EIPA : official website. URL: <https://www.eipa.eu/portfolio/european-caf-resource-centre/>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%).

Екзамен: усне завдання (3 запитання з теорії) та усна доповідь. Поточне оцінювання передбачає нарахування балів за

такі види роботи:

- участь у дискусіях на практичних заняттях (max – 20 балів);

- усні відповіді з проблемних питань (max – 20 балів);

- виконання індивідуального завдання (реферат (max – 20 балів). Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, аргументованість суджень, логічність викладу, глибина розуміння матеріалу, послідовність та структурованість викладу матеріалу, коректність термінології, що використовується.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОНП
Володимир МОРОЗ

28.06.2024